Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

►**B**

NÕUKOGU DIREKTIIV,

27. juuli 1970,

mootorsõidukite helisignaalseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(70/388/EMÜ)

(EÜT L 176, 10.8.1970, lk 12)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
►**M1**	Nõukogu direktiiv 87/354/EMÜ, 25. juuni 1987	L 192	43	11.7.1987
►**M2**	Nõukogu Direktiiv 2006/96/EÜ, 20. november 2006	L 363	81	20.12.2006

Muudetud:

►**A1**	Taani, Iirimaa ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ühinemisakt	L 73	14	27.3.1972
►**A2**	Kreeka ühinemisakt	L 291	17	19.11.1979
►**A3**	Hispaania ja Portugali ühinemisakt	L 302	23	15.11.1985
►**A4**	Austria, Rootsi ja Soome ühinemisakt	C 241	21	29.8.1994
►**A5**	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

▼B

NÕUKOGU DIREKTIIV,

27. juuli 1970,

mootorsõidukite helisignaalseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(70/388/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta,

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee seisukohta

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka mootorsõidukite helisignaalseadmete kohta;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seetõttu on vajalik, et kõik liikmesriigid kohaldaksid samu nõudeid, tehes olemasolevatesse eeskirjadesse lisandusi või asendades need uutega selleks, et eelkõige oleks võimalik rakendada iga sõidukitüübi puhul EMÜ tüübikinnitusmenetlust, mida käsitletakse nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivis mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, ([1])

helisignaalseadmete eeskirjad peaksid peale seadmete paigaldusnõuete sisaldama ka seadmete ehitusega seotud nõudeid;

helisignaalseadmete ühtlustatud tüübikinnitusmenetlus võimaldab igal liikmesriigil kontrollida vastavust ühistele konstruktsiooni- ja katsetamisnõuetele ning teatada teistele liikmesriikidele kontrollimise tulemustest, saates nendele iga helisignaalseadme tüübi tüübikinnitustunnistuse koopia; EMÜ tüübikinnitusmärgi kinnitamine kõigile tüübikinnitusnõuete kohaselt valmistatud seadmetele välistab nende seadmete kontrollimise vajaduse teistes liikmesriikides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Kõik liikmesriigid annavad tüübikinnituse mis tahes helisignaalseadme tüübile, mis vastab I lisa punktis 1 sätestatud konstruktsiooni- ja katsetamisnõuetele.

2. Tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajaduse korral koostöös teiste liikmesriikide pädevate asutustega vajalikud meetmed, et kontrollida tootmisnäidiste vastavust kinnitatud tüübile selleks vajalikus ulatuses. Selline kontroll piirdub pisteliste kontrollimistega.

([1]) EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.

▼B

Artikkel 2

Liikmesriigid väljastavad tootjale või tootja volitatud isikule I lisa punktis 1.4 esitatud näidisele vastava EMÜ tüübikinnitusmärgi seoses iga artikli 1 kohaselt kinnitatud helisignaalseadme tüübiga.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et välistada märkide kasutamine, mis võivad tekitada segadust artikli 1 kohaselt tüübikinnituse saanud helisignaalseadmete ja muude seadmete vahel.

Artikkel 3

1. Ükski liikmesriik ei tohi keelata helisignaalseadmete turustamist seadmete konstruktsiooni või töötamisviisiga seotud põhjustel, kui kõnealused seadmed kannavad EMÜ tüübikinnitusmärki.

2. Sellest olenemata ei takista käesolev säte liikmesriiki võtmast meetmeid selliste EMÜ tüübikinnitusmärki kandvate helisignaalseadmete suhtes, mille ehitus ei vasta kinnitatud tüübinäidisele.

Kõnesolev liikmesriik teatab viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile võetud meetmetest ja põhjendab oma otsust. Kohaldatakse ka artikli 5 sätteid.

Kinnitatud tüübinäidisele mittevastavus esimeses lõigus määratletud tähenduses tekib juhul, kui ei ole kinni peetud I lisa punktis 1.2.1.6 kindlaksmääratud ülemisest ja alumisest piirväärtusest.

Artikkel 4

Iga liikmesriigi pädevad asutused saadavad ühe kuu jooksul muude liikmesriikide pädevatele asutustele tüübikinnitustunnistuse koopia iga helisignaalseadme tüübi kohta, millele nad tüübikinnituse annavad või mille puhul nad tüübikinnituse andmisest keelduvad.

Artikkel 5

1. Kui EMÜ tüübikinnituse andnud liikmesriik leiab, et teatav hulk samasugust tüübikinnitusmärki kandvaid helisignaalseadmeid ei vasta tema poolt kinnitatud tüübile, siis võtab see liikmesriik vajalikud meetmed tagamaks, et tootmisnäidised vastaksid kinnitatud tüübile. Kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused informeerivad teiste liikmesriikide pädevaid asutusi võetud meetmetest, mis vajaduse korral võivad viia kuni EMÜ tüübikinnituse tühistamiseni. Nimetatud liikmesriikide asutused, olles saanud teise liikmesriigi pädevatelt asutustelt nõuetest kõrvalekaldumise teate, võtavad samasugused meetmed.

2. Liikmesriikide pädevad asutused informeerivad üksteist ühe kuu jooksul igast EMÜ tüübikinnituse tühistamisest ja selle põhjustest.

3. Kui EMÜ tüübikinnituse andnud liikmesriik vaidlustab nõuetest kõrvalekaldumise teate, peavad asjaomased liikmesriigid püüdma vaidluse lahendada. Komisjon peab olema pidevalt informeeritud ning vajadusel korraldama asjakohaseid konsultatsioone vaidluse lahendamiseks.

Artikkel 6

Otsused, mis tulenevad käesoleva direktiivi rakendamisega seoses vastuvõetud eeskirjadest ning mis käsitlevad helisignaalseadmele tüübikinnituse andmisest keeldumist või tüübikinnituse tühistamist või selle turustamise või kasutamise keelamist, peavad olema üksikasjalikult põhjendatud. Sellisest otsusest teatatakse asjaomasele isikule ning samal ajal informeeritakse teda õiguskaitsevahenditest, mis liikmesriikides kehti-

▼B

vate seaduste alusel on tema käsutuses, ning selliste õiguskaitsevahendite kasutamise tähtaegadest.

Artikkel 7

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda sõidukile EMÜ või siseriikliku tüübikinnituse andmisest helisignaalseadmetega seotud põhjustel, kui helisignaalseade kannab EMÜ tüübikinnitusmärki ning kui see on kinnitatud I lisa punktis 2 ettenähtud nõuete kohaselt.

▼A1

Artikkel 7a

Ükski liikmesriik ei või keelata sõiduki müüki, registreerimist, kasutuselevõttu ega kasutamist põhjendusel, mis on seotud selle helisignaaliga, kui see kannab EMÜ tüübikinnitusmärki ja kui see on paigaldatud kooskõlas I lisa punktiga 2.

▼B

Artikkel 8

Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" teedel kasutamiseks mõeldud, kerega või kereta, vähemalt neljarattalist mootorsõidukit, mille valmistajakiirus ületab 25 km/h, välja arvatud rööbastel liikuvad sõidukid, põllutöötraktorid ja -masinad ning muud töösõidukid.

Artikkel 9

Muudatused, mis on vajalikud I ja II lisa nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivi mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artiklis 13 ettenähtud korras.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid 18 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest ja teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Artikkel 11

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼B

I LISA

1. HELISIGNAALSEADME EMÜ TÜÜBIKINNITUS

1.1. Signaalseadme heli peab olema pidev.

1.2. Signaalseadme akustilised karakteristikud (helisagedusspekter, helirõhutase) ning mehaanilised karakteristikud peavad võimaldama seadet ettenähtud järjekorras katsetada.

1.2.1. *Helitaseme mõõtmine*

1.2.1.1. Signaalseadet katsetatakse piisavalt vaikses ja avatud ruumis ([1]) (ümbritsev müra ja tuule tekitatav müra peab olema vähemalt 10 dB (A) mõõdetavast mürast väiksem) või kajavabas ruumis; mõõteseadme mikrofon tuleb asetada maksimaalsele subjektiivsele helitasemele vastavasse suunda, 2 m kaugusele seadme esiküljest, kusjuures mikrofon ja seade peavad asetsema 1.20 m kõrgusel maapinnast.

1.2.1.2. Mõõtmised tehakse IEC (Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon) standardile vastavas mõõteskaalas A helitaseme mõõturi abil, mis vastab Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni 179. väljaande 1. köites (1965) kirjeldatud tüübile.

1.2.1.3. Seadme toitepinge peab olema 6,5, 13 või 26 volti, mõõdetuna elektrienergiaallika klemmi juures, ning peab vastama asjaomasele nimipingele 6, 12 või 24 volti.

1.2.1.4. Ühendusjuhtmete, kaasa arvatud klemmide ja kontaktide takistus peab olema:

0,05 oomi ahelas pingega 6 volti

0,10 oomi ahelas pingega 12 volti

0,20 oomi ahelas pingega 24 volti.

1.2.1.5. Seade peab olema tootja poolt ettenähtud osa või osade abil jäigalt paigaldatud alusele, mille mass on seadme massist vähemalt kümme korda suurem, kuid mitte väiksem kui 15 kg.

1.2.1.6. Eespool nimetatud tingimustele vastav subjektiivne helirõhutase peab olema kuni 118 dB (A), kuid mitte alla 105 dB (A).

1.2.1.7. Ajavahemik aktiveerimishetke ja hetke vahel, mil heli jõuab punktis 1.2.1.6 kindlaksmääratud minimaalsele tasemele, ei tohi olla pikem kui 0,2 sekundit, mõõdetuna ümbritseva õhu temperatuuril 20 ± 5 °C.

Käesolevat sätet kohaldatakse eelkõige pneumaatiliste või elektropneumaatiliste seadmete suhtes.

1.2.1.8. Pneumaatilised või elektropneumaatilised seadmed, mille pneumoahel vastab tootja spetsifikatsioonile, peavad olema samasuguse akustilise tõhususega, nagu on ette nähtud elektriliste signaalseadmete puhul.

1.2.2. *Kulumiskatse*

1.2.2.1. Signaalseadme nimipinge peab olema üks punktis 1.2.1.3 nimetatuist ning ühendusjuhtmete takistus üks punktis 1.2.1.4 nimetatuist ning seadet käitatakse 50 000 korda, millest iga käitus kestab ühe sekundi, millele järgneb neljasekundiline paus. Katse ajal tuleb seadet jahutada õhuvooga, mille kiirus on ligikaudu 10 m/s.

1.2.2.2. Katsetamisel kajavabas ruumis peab kõnealuse ruumi maht olema piisav, et võimaldada seadmest kulumiskatse ajal eralduva soojuse normaalset hajumist ruumis.

1.2.2.3. Ümbritseva õhu temperatuur katseruumis peab olema vahemikus + 15 kuni + 30 °C.

1.2.2.4. Kui seadme helitase on pärast 25 000 käitamist muutunud võrreldes helitasemega enne katset, siis võib seadet reguleerida. Pärast 50 000

([1]) See koht võib olla näiteks 50meetrise raadiusega avatud plats, mille keskosas on vähemalt 20meetrise raadiusega praktiliselt sile pind, mis on kaetud betooni, asfaldi või samalaadse materjaliga ja millel ei ole lahtist lund, kõrget rohtu, lahtist mulda ega tuhka. Mõõtmised tehakse ilusa ilmaga. Helisignaalseadme või mikrofoni juures tohib olla ainult mõõdiku näidu lugeja, sest pealtvaatajate juuresolek seadme või mikrofoni juures võib märkimisväärselt mõjutada mõõdiku näitu. Näidu lugemisel ei võeta arvesse märgatavaid osuti kõikumisi, millel ei paista olevat seost üldise müratasemega.

▼B

korda käitamist ning reguleerimist, kui see on vajalik, peab seade sooritama punktis 1.2.1 kirjeldatud katse.

1.2.3. *Akustilised katsed*

1.2.3.1. Seadme tekitatava helispektri helirõhk, mõõdetuna 2 m kaugusel, peab olema suurem kui mis tahes üle 3 550 Hz sageduskomponendi helirõhk 1 800–3 550 Hz sagedusribal, ning ei tohi ühelgi juhul olla alla 105 dB (A).

1.2.3.2. Signaalseade, mis on esitatud punktis 1.2.2 kirjeldatud katseks ning mida toidetakse pingega, mis on 95–115 % nimipingest, peab vastama punktis 1.2.3.1 ettenähtud tingimustele.

1.2.3.3. Toitepinge peab vastama punktis 1.2.1 kindlaksmääratud pingele.

1.2.3.4. Ühendusjuhtmete aku klemmide ja kontaktide takistus peab vastama punktis 1.2.1 kindlaksmääratud takistusele.

1.2.3.5. Katsetatav seade ja mikrofon tuleb asetada samale kõrgusele; mikrofon tuleb asetada signaalseadme esikülje vastu suunas, kus subjektiivne helitase on maksimaalne.

1.2.3.6. Seade peab olema tootja poolt ettenähtud osa või osade abil jäigalt paigaldatud alusele, mille mass on seadme massist vähemalt kümme korda suurem, kuid ühelgi juhul mitte alla 30 kg.

1.2.3.7. Eespool nimetatud katse tehakse kajavabas ruumis.

1.3. **Tüübikinnituskatsed**

1.3.1. Tüübikinnituskatsetes kasutatakse tootja poolt kinnitamiseks esitatud iga tüübi kahte näidist; mõlemal näidisel tehakse kõik katsed ning näidised peavad vastama käesolevas lisas ettenähtud tehnilistele näitajatele.

1.4. **Tüübikinnitusmärk**

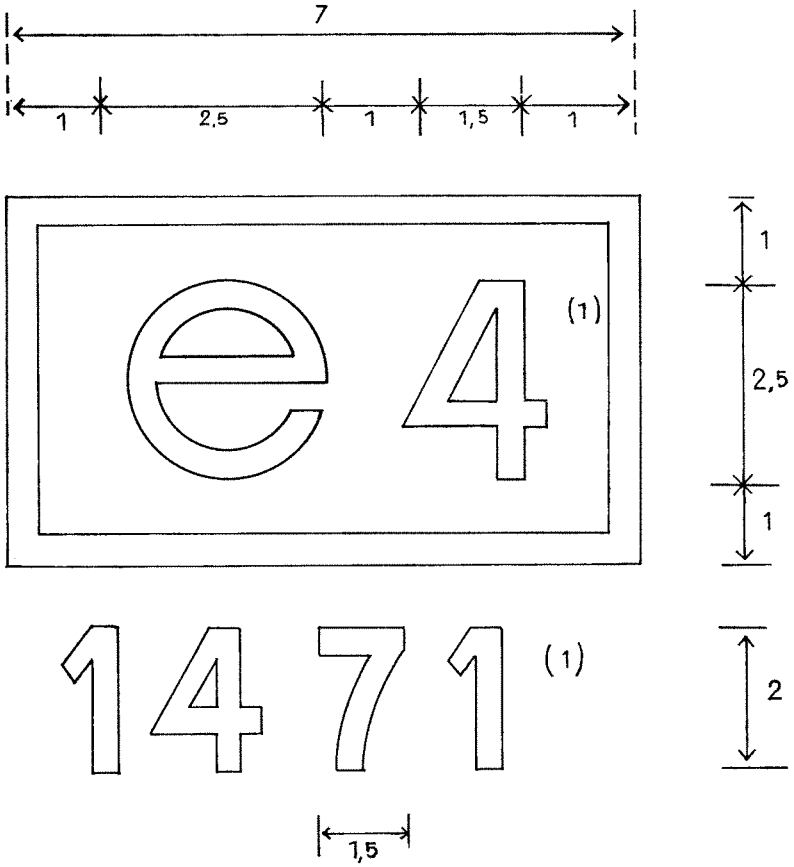
1.4.1. Tüübikinnitusmärk on e-tähte ümbritsev ristkülik, millele järgneb tüübikinnituse andnud liikmesriigi eraldusnumber ►**A3** (1—Saksamaa, 2—Prantsusmaa, 3—Itaalia, 4—Madalmaad, 6—Belgia, 9—Hispaania, 11—Ühendkuningriik, 13—Luksemburg, tähed DK—Taani, ►**M1** EL—Kreeka ◄, IRL—Iirimaa, P—Portugal ►**A4** ,12—Austria , 17—Soome , 5—Rootsi ◄ ►**A5** ,8—Tšehhi Vabariik, 29—Eesti, CY—Küpros, 32—Läti, 36—Leedu, 7—Ungari, 20—Poola, 26—Sloveenia, 27—Slovakkia ◄, ►**M2** 34 — Bulgaaria, 19 — Rumeenia ◄) ◄. Ristküliku vahetus läheduses on tüübikinnitusnumber, mis vastab kõnealusele tüübinäidisele väljastatud tüübikinnitustunnistuse numbrile.

1.4.2. Eespool mainitud tüübikinnitusmärk (tähis ja number) peab asetsema helisignaalseadme põhikorpusel ning olema pärast signaalseadme sõidukile paigaldamist väljastpoolt selgesti nähtav.

1.4.3. Eri märgistus peab olema selgesti loetav ja kustumatu.

1.4.4. Joonisel kujutatud tüübikinnitusmärgi mõõtmed esitatakse millimeetrites; need on miinimummõõtmed. Mõõtmetevahelised suhted tuleb säilitada.

▼B

(1) Numbrid joonisel on üksnes näiteks.

2. SÕIDUKILE PAIGALDATUD HELISIGNAALSEADME KARAKTERISTIKUD

2.1. **Akustilised katsed**

Tüübikinnitusega sõidukile paigaldatud signaalseadet katsetatakse järgmiselt:

2.1.1. Sõidukile paigaldatud seadme helirõhutaset mõõdetakse punktis, mis asub 7 m kaugusel sõiduki ees avatud ja võimalikult tasasel platsil. Sõiduki mootor lülitatakse välja. Toitepinge peab vastama punktis 1.2.1 kindlaksmääratud pingele.

2.1.2. Mõõtmised tehakse IEC (Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon) standardile vastavas mõõteskaalas A.

2.1.3. Maksimaalne helirõhutase määratakse 0,5–1,5 m kõrgusel maapinnast.

2.1.4. Kõnealune maksimumväärtus ei tohi olla alla 93 dB (A).

▼B

II LISA

TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUS

Ametiasutuse nimi

Teatis helisignaalseadme tüübile tüübikinnituse andmise, tüübikinnituse andmisest keeldumise või tüübikinnituse tühistamise kohta.

.....

.....

Tüübikinnitusnumber: .....

1. Kaubanimi või kaubamärk: .....
2. Tüüp (elektropneumaatiline signaalseade, elektromagnetiline signaalseade membraaniga, elektromagnetiline helisignaal jne) .....
3. Tootja nimi ja aadress: .....
4. Tootja volitatud esindaja nimi ja aadress vajaduse korral .....
5. Toitepinge ..... volti
6. Nimisagedus (ies)/nimitöörõhk [1].....
   ..... Hz/kg/cm^2 [1]
7. Kinnitamiseks esitatud .....
8. Katselabor .....
9. Laboriprotokolli kuupäev ja number .....
10. Tüübikinnituse andmise/andmisest keeldumise/tühistamise kuupäev [1].....
11. Koht .....
12. Kuupäev .....
13. Käesolevale tüübikinnitustunnistusele on lisatud järgmised eespool nimetatud tüübikinnitusnumbriga dokumendid: signaalseadme joonised, diagrammid ja skeemid.
14. Märkused .....

.....

Allkiri

---

[1] Mittevajalik maha tõmmata.